

Centrum för europaforskning
Verksamhetsberättelse 2019

Nedan redovisas 2019 års verksamhet inom Centrum för europaforskning. Redovisningen är uppdelad i de fyra huvuduppdrag som centret arbetar med:

- Att främja av samverkan mellan institutioner och enskilda forskare vid Lunds universitet som är engagerade i forskning om Europa
- Att främja utbildning om Europa
- Att utveckla kontakter mellan Lunds universitet och andra intressenter med Europarelaterad verksamhet
- Att arbeta med informations- och utvecklingsinsatser, och särskilt uppmärksamma ämnesöverskridande forskning om Europa

Under respektive rubrik redovisas de delmålsättningar som arbetet styrs av. En ekonomisk redovisning finns i bilaga 1.

Centrum för europaforskning vid Lunds universitet
Ekonomihögskolan
Box 7080
SE-220 07 LUND
info@cfe.lu.se

2020-03-30

För Centrum för europaforskning präglades år 2019 till stor del av Europaparlamentsvalet. CFE arrangerade och deltog i ett stort antal aktiviteter både inför, under och efter valet. Utöver detta fortlöpte verksamheten och flera av de aktiviteter som inleddes under 2018 konsoliderades, inklusive bloggen Europakommentaren

Ledning och styrelse

Under 2019 bestod Centrum för europaforskning (CFE) av Jörgen Hettne, professor i EU-rätt vid institutionen för handelsrätt, som fortsatt är föreståndare med en tjänstgöringsgrad på 40 procent. Maria Strömvik, fil dr och lektor vid statsvetenskapliga institutionen, som är biträdande föreståndare (50 procent) och Anamaria Dutceac Segesten, fil dr i statsvetenskap och lektor i Europastudier, som är biträdande föreståndare (25 procent).

Den amanuensjänst (35 %) som inrättades i september 2018 har mastersstudenten Agnes Wiberg fortsatt innehaft, med avbrott under höstterminen 2019 då mastersstudenten Miriam Steinwall arbetade som amanuens. Verksamheten förstärktes även av studenterna Dino Ekdal och Johanna Svenson, som praktiserade vid CFE under vårterminen.

Styrelsen bestod, liksom under år 2018, av Ulf Hedetoft, professor i internationella studier vid Köpenhamns universitet (ordförande), Sverker Gustafsson, professor emeritus i statsvetenskap, Henrik Wenander, professor i juridik, Katarina Areskoug Mascarenhas, chef för Europeiska kommissionens representation i Sverige, Blaženka Scheuer, lektor i bibelvetenskap, Jan Henrik Nilsson, docent i kulturgeografi samt Maria Persson, docent i nationalekonomi.

Främjande av samverkan mellan institutioner och enskilda forskare vid Lunds universitet som är engagerade i forskning om Europa

Stödja nya forskningsidéer

För att uppmuntra till ny europaforskning vid universitetet utlyser CFE stöd till universitetsanställda forskare för förberedelser av forskningsansökningar med tydlig europearelevans. Samverkansprojekt, där den europaforskning som bedrivs (eller planeras bedrivas) är ämnes- och fakultetsöverskridande, prioriteras. Under 2019 delades stöd ut till ett projekt. Dessutom samfinansierade CFE en postdoc-tjänst vid Språk- och litteraturcentrum (se bilaga 2).

Utveckla universitetets nätverk av europaforskare

Flera delar av CFE:s verksamhet bidrog under 2019 till uppdraget att skapa ökade kontaktytor och nätverk mellan forskare vid universitetet och därmed öka förutsättningar för nya inter- eller multidisciplinära initiativ.

Under våren, inför Europaparlamentsvalet, skapade CFE en expertlista över forskare vid Lunds universitet som utifrån olika infallsvinklar är experter på EU och/eller politikområden som var särskild intressanta inför valet. Totalt samlades 57 forskare, med kunskap om allt ifrån Brexit till klimatfrågor och EU-rätt, i en lista på CFE:s webbplats.

CFE bidrog också till etablerandet av AI Lund, ett tvärvetenskapligt nätverk som samlar forskare från

Lunds universitet och från näringslivet och det civila samhället i Skåne. Nätverket fick 700 000 SEK från Lunds universitets samverkansinitiativ under 2019. Kalle Åström från Matematikcentrum är huvudkoordinator för nätverket och Anamaria Dutceac Segesten och Sonja Aits från Medicinska fakulteten är biträdande koordinatörer.

CFE och AI Lund samarrangerade bland annat ett evenemang den 16 oktober med titeln *Fika- to-fika-workshop: AI, Social Science and Research in EU*. Under evenemanget belystes länken mellan artificiell intelligens och samhällsvetenskaplig forskning genom presentationer av flertalet forskningsprojekt vid Lunds universitet, och dessutom diskuterades finansieringsmöjligheter för forskare som är intresserade av att ansöka om forskningsmedel på europeisk nivå.

Främja utbildning om Europa

Främja studenters inblick i fakultetsöverskridande europafrågor

För att öka synligheten för olika discipliners europaforskning uppmuntrar CFE till gemensamma föreläsningar och seminarier för studenter som är intresserade av Europa, inte minst vid de utbildningsprogram med koppling till Europa som finns vid flera fakulteter.

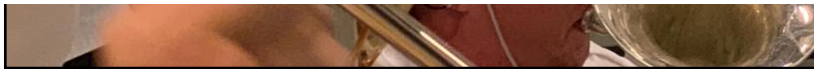
En sådan föreläsning hölls till exempel i februari 2019 av Caroline Johansson, Uppsala universitet, om spänningen mellan kollektivavtal och regelverket för EU:s inre marknad. Ett annat exempel var gästföreläsningen i september med Katarina Areskoug Mascarenhas, chef för Europeiska kommissionens representation i Sverige, om sammansättningen av den nya kommissionen.

Studenterna blev också särskilt inbjudna till de forskarseminarier som arrangerades av CFE och de CFE-anknutna nätverken.

För att uppmärksamma Europaparlamentsvalet som inföll den 26 maj 2019 arrangerade CFE en stor

AMC Bleckhornen underhöll gästerna på CFE:s valvaka.

även med datainsamling för det projekt som CFE startade under hösten 2018, som fokuserar på civilsamhällets och organiserade intressens möjligheter att tidigt delta i utformningen av den svenska politiken i EU.

valvaka för studenter och andra, i samarbete med Statsvetenskapliga institutionen. Kvällen bjöd på intressanta panelsamtal om bland annat EP-vallet i olika medlemsländer, EU:s migrationspolitik, samt perspektiv på miljö- och klimatförändring. Vid ingången anordnade LUPEF även en valundersökning, där besökare vid ankomst fick ange vem de röstat på i valet. Därtill bjöd Jesperspexet och AMC Bleckhornen på underhållning och musik.

Utrikespolitiska föreningen (UPF) organiserade även en EU-vecka tillsammans med bland andra CFE, med start den 20 maj, där Anamaria Dutceac-Segesten höll ett inledningsanförande som följdes av ett anförande av Markus Bonekamp, chef för Europaparlamentets representation i Sverige.

De studenter som praktiserade vid CFE under 2019 fortsatte

I maj anordnade CFE, tillsammans med forskaren Lucia Vesnic-Alujevic från Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum (Joint Research Center, JRC), en övning med titeln ”The Future of Government” för frivilliga studenter från flera Europaprogram (Master of European Affairs, kandidatprogrammet i Europastudier med humanistisk profil, samt mastersprogrammet i Europastudier). Totalt valde 20 studenter att delta i den engelska övningen och de förhandlade om sex framtida politikområden: data taxation, local services, mandatory voting, profit for research, behavior adaptation, and data sharing. Efter övningen följde en debriefing med återkoppling och diskussioner. Tillsammans med liknande evenemang i Frankrike, Tyskland, Tjeckien och några andra länder, ingick sedan övningen i en Science for Policy report av JRC.

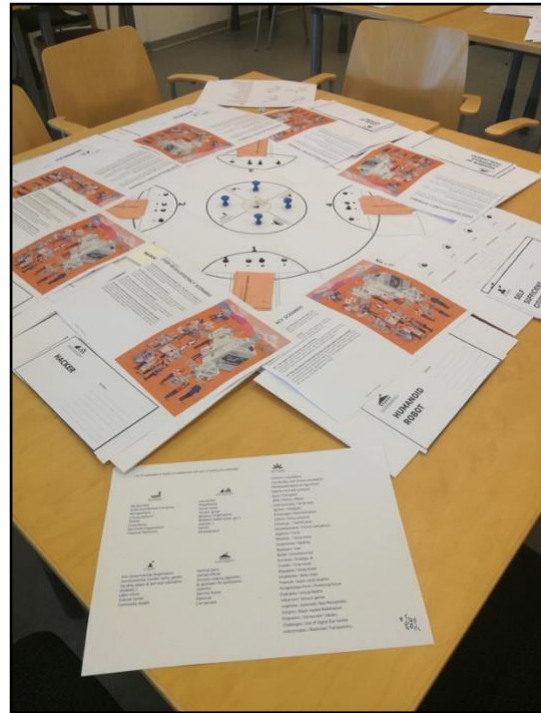

Bild från ”The Future of Government”-övningen där studenter från Europaprogrammen medverkade.

Uppmuntra till fältstudier om europafrågor

CFE utlyser sedan många år resestipendier till studenter som kan dra nytta av att utföra fältstudier i samband med sitt kandidat- eller masteruppsatsarbete. Ett krav för att studenterna ska erhålla stipendiet är att uppsatsens tema är europarelaterat. Under 2019 beviljades stöd till 5 studenter som skulle åka på fältarbete.

Uppmuntra till uppsatsskrivande om europafrågor

Som ett incitament till studenter som funderar på att skriva sina uppsatser om europarelaterade frågor delar CFE årligen ut ett uppsatspris för bästa uppsats med europatema. År 2019 gick detta pris till mastersstudenten Cristian Pons-Seres de Brauwer från LUCSUS för masteruppsatsen ”Towards a citizen-driven low-carbon energy transition: Exploring the potential for collective investment schemes in community renewable energy in Europe to reduce greenhouse gas emissions”. Dessutom fick juridikstudenten Alexandra Teorell ett hedersomnämmande för sin uppsats ”A Company’s Guide to Environmental Action”.

Utveckla kontakter mellan Lunds universitet och andra intressenter med europarelaterad verksamhet

Stödja inbjudningar till externa forskare och experter

För att möjliggöra organisering av seminarier, föreläsningar, symposier med europatema vid Lunds universitet – särskilt med inbjudna forskare från andra forskningsmiljöer – delar CFE regelbundet ut ett seminariestöd. Två utlysningssomgångar genomfördes under 2019. Sammanlagt gavs stöd till 11 seminarier, seminarieserier eller symposier, vid fyra fakulteter (se bilaga 3 för en lista).

Främja regionala, nationella och internationella nätverk

Under året fortsatte planeringen för det *Öresunds nätverk för europastudier* som påbörjades under 2018. Samtalspartner var initialt Köpenhamns universitet och Malmö universitet, men under 2019 tillkom även Copenhagen Business School och Roskilde universitet.

CFE, tillsammans med representanter från de andra nordiska länderna, påbörjade även diskussioner om skapandet av en Nordic Association for European Studies (NAES).

Europaforum Hässleholm maj 2019

CFE fortsatte även sitt täta samarbete med Europaforum Hässleholm. Under den årliga konferensen i maj 2019 talade Jörgen Hettne om europeisk bostadspolitik, och Maria Strömvik bland annat om demokrati och Europaparlamentsvalet tillsammans med EU-minister Hans Dahlgren och Torbjörn Sjöström, VD för opinionsinstitutet Novus.

Ett antal seminarier organiserades också med praktiker, för att föra in deras perspektiv i forskning och utbildning. Tillsammans med Lunds kommun arrangerades ett "Fråga Lund"-seminarium, som var en del i en nätverksträff som Lunds kommun arrangerade för kommunala EU- och internationella samordnare i Sverige. CFE satte ihop Fråga Lund-panelen, som gav informativa svar om aktuella forskningsfrågor till publiken samt bjöd på anekdoter från paneldeltagarnas respektive forskningsfält. I panelen satt Henrik Wenander, professor i offentlig rätt, Jörgen Hettne, föreståndare för Centrum för europaforskning och professor i EU- rätt, Maria Strömvik, biträdande föreståndare för Centrum för europaforskning och lektor i statsvetenskap, Linda Nyberg, doktor i statsvetenskap, samt Mats Fred, doktor i statsvetenskap. Samtalet modererades av Karin Flordal, internationell handläggare vid Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Dessutom inleddes ett tidsbegränsat samarbete med Institutet för mediastudier i Stockholm angående ett projekt om EU i media.

Informations- och utvecklingsinsatser

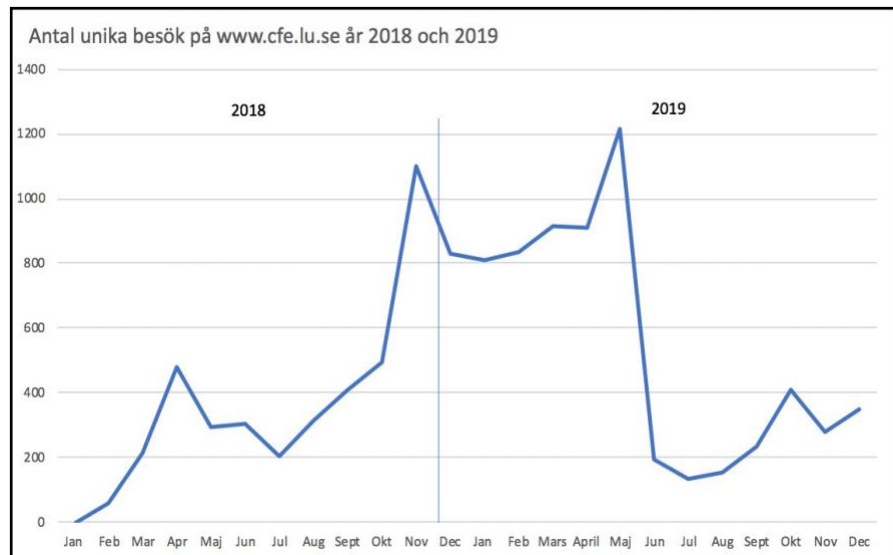
Informera om europeisk forskning vid universitet

För att nå ut utanför universitetet och uppfylla den så kallade tredje uppgiften, d v s att sprida forskningsrelaterad kunskap till det omgivande samhället, startade CFE i maj 2018 Sveriges första (och enda) tvärvetenskapliga forskarblogg med EU- och Europatema: *Europakommentaren*. Den största

gruppen regelbundna läsare av bloggen under 2019 är alltså beslutsfattare och tjänstemän i statlig och kommunal förvaltning, samt statliga myndigheter och intresseorganisationer. Även ett flertal journalister och skribenter prenumererar på blogginläggen.

Under år 2019 skrev 27 forskare, primärt från Lunds universitet men även från andra lärosäten, totalt 26 blogginlägg inom humaniora, juridik, filosofi, ekonomi, och samhällsvetenskap (se bilaga 4 för en lista). Under våren publicerades en särskild serie blogginlägg om Europaparlamentsvalet, där djupdykningar gjordes i de svenska partiernas ståndpunkter i ett flertal olika politikområden med relevans för valet. Antalet ”besök” på bloggen ökade jämfört med 2018, från 3 800 till drygt 5 200.

CFE:s webbplats uppdateras löpande med information om evenemang och andra nyheter om verksamheten. I maj 2019, i samband med Europaparlamentsvalet, toppnoterade CFE antalet unika besökare på webbplatsen under en enskild månad (drygt 1200 personer).

Europarelaterad

verksamhet sprids vid universitetet sprids också löpande av CFE via Facebook och Twitter. CFE:s maillista växte också under 2019 och består nu av drygt 350 prenumeranter. Sammantaget når CFE via dessa kanaler en stor skara av europaintresserade personer både inom och utanför universitetet.

CFE fortsatte också att odla kontakter med andra utåtriktade aktörer vid universitetet. Som exempel kan nämnas att Maria Strömvik bland annat deltog i LU Futuras framtidsvecka och talade om EU:s framtida roll i de pågående globala maktskiftena, och även i ett webbsänt seminarium som anordnades av Debatt i Lund, på temat ”Vart är Europa på väg?”

Debatt i Lund: Carsten Jensen, Annika Ström-Melin, Sanimir Resic och Maria Strömvik diskuterar vart Europa är på väg.

CFE var även synligt i riksdagen under 2019. I februari talade Jörgen Hettne vid ett seminarium, sammankallat av talmannen, om riksdagen, partierna och EU. I april talade Maria Strömvik om svenskarnas EU-kunskaper under riksdagens utbildning för lärare.

Ett beslut fattades även under 2019 om att bevilja en ansökan om stöd från tidskriften Nordic Journal

of European Law gällande en engångssumma på 26 000 SEK.

Främja öppna samtal om tidiga och/eller preliminära forskningsresultat vid Lunds universitet

Under året påbörjades även planering för en ny publikationsserie från CFE med namnet Viewpoint Europe. Idén bygger på att forskare snabbt ska kunna få ut huvuddrag av sin forskning till en allmän publik, mer kortfattat än en typisk artikel i en vetenskaplig tidskrift, och samtidigt bidra med policyrekommendationer som kan påverka det offentliga samtalet.

Även Europakommentaren, som nämnts ovan, bidrog till samma målsättning. Flera av skribenterna använde särskilt Europakommentaren som ett sätt att kortfattat föra ut delar av de forskningsresultat som de samtidigt publicerade i t ex en vetenskaplig tidskrift.

Bilaga 1. Ekonomisk redovisning

Resultaträkning	Utf 2018	Utf 2019 Jan- Dec	Bud 2019 Jan- Dec	Avvikelse bud-utfall	Bud 2019	Prognos 2019	Avvikelse prognos - budget	Bud 2020
Årets inkomst statsanslag	2 505	2 411	2 359	52	2 359	2 371	12	2 467
Årets inkomst bidrag	40	57	53	4	53	53	0	83
Årets inkomst uppdr, avg, övr.	15							
Nettoperiodisering	-54	-53		-53		-19	-19	
Finansiella intäkter	4	0		0				
Summa Intäkter	2 510	2 415	2 412	3	2 412	2 405	-7	2 550
Personalkostnader & stipendier	-1 433	-1 559	-1 358	-201	-1 358	-1 549	-191	-1 535
Löpande semesterkostnader	-53	32		32				
Lokalkostnader	-8		0	0	0	0	0	0
Driftkostnader	-578	-263	-1 053	790	-1 053	-612	441	-854
Ind kostn ovanliggande nivåer	-404	-408	-408	0	-408	-408	0	-287
Påläggsbokföring	0	0	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0		0				
Summa Kostnader	-2 477	-2 198	-2 819	621	-2 819	-2 570	250	-2 676
Summa RR Institution	33	217	-407	624	-407	-165	243	-126

Bilaga 2. Forskningsstöd

Språk- och litteraturcentrum, 29 februari 2019. Samfinansiering av en Marie Curie Seal of Excellence postdoc-tjänst på Europastudier, SOL. "Self-Effects on Social Media and Political Polarization".
Summa: 150 000 SEK.

Julian Nowag, Juridiska fakulteten. The role of legal, governance, and technical innovation in forming more sustainable agri-food value chains. (Horizon 2020 project for a consortium of universities and NGOs).
Summa: 50 000 SEK.

Bilaga 3. Stöd till seminarier, föreläsningar och symposier

Klas-Göran Karlsson, 29 februari 2019. Föreläsningsserie som involverar flera discipliner inom ramen för forskningsprojektet "Lessons of Communist and Nazi History."
Summa: 50 000 SEK.

Christian Claesson, 29 februari 2019. "Catalonia at the Crossroads: Between Federalism and Independence."
Summa: 5480 SEK.

Christian Claesson, 29 februari 2019. "Gender, Nation, and Situated Intersectionality: The Case of Catalan Pro-independence Feminism."
Summa: 5480 SEK.

Julian Nowag, 29 februari 2019 "European Law Discussion Group" seminarieserie. Summa: 35 000 SEK.

Johanna Gustafsson-Lundberg och Ryszard Bobrowicz, 29 februari 2019. "The meaning of Religion in Post-migrant Europe" och "Public Theology in a Politically Polarised Context." Summa: 27 800 SEK.

Andrea Iossa och Niklas Selberg, tvådagarssymposium: "European Integration and Dis-integration: Institutional Developments, Challenges and Possibilities from the Perspective of Labour Law - Contemporary institutional challenges for the EU as illustrated by the example of labour law."
Summa: 39 800 SEK.

Anna Norberg, Eduardo Gill-Pedro och Niklas Selberg, 19 november 2019. "The EU Directive on the protection of undisclosed know-how and business information from the perspective of different areas of law."
Summa: 35 000 SEK.

Stephan Borgehammar och Ryszard Bobrowicz, 19 november 2019.
"Legalizing religious communities: The implications of state funding for religion in Europe."
Summa: 35 000 SEK.

Anders Marklund, 19 november 2019. Konferensen "New Facets of Historical Film and Television in Contemporary Europe."
Summa: 45 000 SEK.

Barbara Törnquist-Plewa, 19 november 2019. "Seminarieserie i minnesstudier."
Summa: 15 400 SEK.

Annamaria Westregård, 19 november 2019.
"Al påverka arbetsvillkor för anställda och hur egenföretagares arbetsvillkor kan regleras genom kollektivavtal - Arbetsrätt och den svenska modellen i ett EU-perspektiv."
Summa: 20 000 SEK.

Bilaga 4. Inlägg på Europakommentaren år 2019

Maiken Røed, 5 februari 2019. Skeva svar när kommissionen frågar.

Astrid Hedin, 18 februari 2019. Östtyska ”influencers” på uppdrag i väst.

Fredric Bauer, Jacob Hasselbalch, Tobias Nielsen och Lars J Nilsson, 11 februari 2019. Kampen mot plastskräpet har bara börjat.

Jörgen Hettne, 25 februari 2019. Brexit: Deal, no-deal eller ingenting?

Linda Nyberg, 21 mars 2019. Är statsstödsreglerna en tvångströja för nationell vänsterpolitik?

Maria Strömvik, 26 april 2019. Svensk syrebrist i Europaparlamentsvalet.

Karl Holmberg, Tobias Nielsen och Johannes Stripple, 29 april. Den omtvistade plastpåsen.

Johan Axhamn, 30 april 2019. EU:s upphovsrättsdirektiv på den digitala inre marknaden.

Olof Hedling, 3 maj 2019. Vem vill att EU inkvoterar på Netflix?

Johanna Von Bahr, 9 maj 2019. Vad gör svenska EU-parlamentariker för barns rättigheter?

Jörgen Hettne, 13 maj 2019. Tillgång till bostäder är en europeisk angelägenhet.

Jana Wrangle, 15 maj 2019. Oklara besked om hur krisberedskapen ska förbättras.

Dino Ekdal, 16 maj 2019. Partierna inkonsekventa om vapenexporten.

Åsa Knaggård, 17 maj 2019. Vilka partier tar biologisk mångfald på allvar?

Anamaria Dutceac Segesten, 20 maj 2019. Ungas valdeltagande kommer att öka.

Dino Ekdal, 21 maj 2019. Delade åsikter om EU:s roll i rymden.

Roger Hildingsson och Åsa Knaggård, 22 maj 2019. Vilka tar klimatfrågan på allvar i EU-valet?

Sara Kalm, 24 maj 2019. Konservativ mobilisering mot sexuella och reproduktiva rättigheter (del 1)

Sara Kalm, 24 maj 2019. Konservativ mobilisering mot sexuella och reproduktiva rättigheter (del 2).

Mats Fred och Dalia Mukhtar-Landgren, 25 juni 2019. Framväxten av en kommunal EU-projektmarknad.

Jörgen Hettne, 2 september 2019. EU-domstolen läxar upp Polen.

Åsa Hansson, 9 september 2019. Skattepolitik på EU-nivå – Samordna eller konkurrera?

Magnus Blomgren, 30 september 2019. Bra med mer osämja i Europaparlamentet.

Jacob Hasselbalch, 29 oktober 2019. Alternativa berättelser om den fria rörligheten.

Anna Andersson och Cecilia Hammarlund, 11 november 2019. Ska EU betala för att fiska i Afrika?

Carl Dalhammar, 14 november 2019. Kan vi införa en 'konsumtionshierarki' i Europa?

